

Talepunkt til forelæggelse i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg 15. marts

---

10. marts 2018
F5, KØP

Indledning

Tak for invitationen til dette samråd om gennemførelsen af reformer i EU og herhjemme.

Jeg vil lægge ud med et overblik over reformindsatsen i EU. Herefter vil økonomi- og indenrigsministeren fortælle om konjunkturudsigterne og Danmarks nationale reformprogram. Afslutningsvis vil jeg fortælle lidt om finanspolitikken og konvergensprogrammet.

Jeg vil henvise til det oversendte notat med overblik over landerapporterne.

Reformindsatsen i EU

Som I ved, pågår der drøftelser om at styrke ØMU'en. Det er selvfølgelig vigtigt at overveje, om man har de rette rammer til at sikre højere grad af tilpasningsdygtighed i økonomierne og robustheden overfor fremtidige kriser.

Men den vigtigste prioritet for at styrke ØMU'en er, at de enkelte lande tager hånd om deres strukturelle udfordringer i

kraft af de mest centrale strukturreformer. Man kan ikke med tiltag på EU-niveau kompensere for, hvis landene undlader at reformere deres arbejdsmarkeder, have styr på deres offentlige finanser osv.

Hvis vi alle sammen tog hånd om vores nationale udfordringer og gennemførte de nødvendige reformer, så havde vi allerede en meget stærk ØMU.

Vi drøftede reformindsatsen på ECOFIN i tirsdags. Her var der lagt op til at drøfte reformer vedrørende produktivitet, hvilket blandt andet gav et nyttigt indblik i nogle af de erfaringer, man har gjort sig i Irland og Nederlandene, som lagde ud.

Jeg fornemmer generel enighed om behovet for reformer, og Kommissionens præsentation af sine landerapporter for 2018 viste også, at der *er* gjort fremskridt i de seneste år. Men derfor er der fortsat meget at gøre, før landene kan siges at have tacklet de mest presserende reformudfordringer.

Opfølgningen på EU's landeanbefalinger

Kommissionen har i landerapporterne i år et fokus på reformindsatsen og implementeringen af landeanbefalinger samlet set siden 2011, hvor de første anbefalinger blev tildelt.

Kommissionen konkluderer, at to-tredjedele af de anbefalinger, der er givet siden 2011, er delvist eller fuldt efterlevet.

Indsatsen og reformbehovet har varieret på tværs af EU-landene i perioden. Kommissionen peger dog alligevel på en række overordnede tendenser.

Der er gjort fremskridt med reformer, der adresserer udfordringer i den finansielle sektor. Fx har nogle lande iværksat tiltag til at nedbringe omfanget af misligholdte lån (Irland, Slovenien, Italien og Kroatien). Der er flere steder også gjort fremskridt ift. at styrke virksomhedernes adgang til finansiering (Tyskland, Portugal, Slovenien, Cypern og Letland).

Generelt har flere lande styrket erhvervslivets rammebetingelser. Finland har for eksempel gjort betydelige fremskridt med at mindske administrative byrder for erhvervslivet og styrke konkurrencen. Og der er bl.a. også iværksat tiltag i Frankrig og Slovenien, der skal lette erhvervslivets byrder.

Der er også gjort store fremskridt med at styrke de finanspolitiske rammer. Flere lande har taget initiativer for at forbedre budgetregler, -planlægning og -kontrol, og næsten alle lande har nu etableret finanspolitiske råd.

Der er i mange lande også gennemført en betydelig finanspolitisk konsolidering. Et godt eksempel er Irland, der i 2010 havde et underskud på den strukturelle saldo på 9 pct. af BNP, mens man i dag er tæt på balance og oplever én af de højeste vækstrater i EU.

Der er overordnet også gjort fremskridt med arbejdsmarkedsreformer. For eksempel har Spanien og Italien, der har været hårdt ramt af høj arbejdsløshed, styrket den aktive arbejdsmarkedspolitik og øget fleksibiliteten på arbejdsmarkedene.

Men der er fortsat betydelige udfordringer i flere lande. Mange lande skal gøre mere for at sikre de offentlige finansers langsigtede holdbarhed. Og mange lande har fortsat problemer med at få øget konkurrencen i servicesektoren og styrket produktiviteten.

Ser vi specifikt på indsatsen med at følge op på anbefalingerne fra sidste år, er der visse fremskridt at spore.

Italien har gjort vigtige fremskridt i forhold til at styrke skatteopkrævningen og bekæmpe korrupsion. I Irland har man reduceret den offentlige gæld yderligere, og gennemført tiltag for at øge kvaliteten af de offentlige investeringer. I Sverige har man stillet nye krav der sikrer større afdrag på boliglån-

den. Og i Østrig har man forsøgt at øge konkurrencen i servicesektoren ved at gøre det nemmere at få licens til at drive en række regulerede erhverv.

Mange lande vurderes dog overordnet kun at have gjort begrænsede fremskridt med at følge op på deres anbefalinger.

Der er desværre noget, der kunne tyde på reformtræthed flere steder. Det er ærgerligt, for det er netop nu, hvor det overordnet går godt for økonomien, at vi har muligheden for at implementere de reformer, som sikrer fremtidig vækst og væbner os mod nye kriser, inden de rammer os.

Makroøkonomiske ubalancer

Kigger vi på indsatsen med at nedbringe ubalancer, er billedet nogenlunde det samme.

I flere af de 12 lande, der oplevede ubalancer sidste år, er der gjort fremskridt med at nedbringe ubalancer. Slovenien vurderes nu ikke at have ubalancer. Det skyldes bl.a. at landet har nedbragt andelen af misligholdte lån og den private gæld.

Frankrig, Portugal og Bulgarien, der havde alvorlige ubalancer i 2017, vurderes nu blot at have ubalancer. Den nye vurdering af Frankrig skyldes bl.a., at man har fået stoppet den

negative udvikling i konkurrenceevnen og gennemført reformer, der kan styrke konkurrenceevnen fremadrettet.

Generelt har de gode konjunkturer med højere vækst bidraget til at nedbringe ubalancer i flere lande, herunder høj gæld.

Men der vedbliver store udfordringer. Der er fortsat alvorlige ubalancer i Italien, Kroatien og Cypern.

Det er høje gælds niveauer, udfordringer i banksektoren og en svag udvikling i konkurrenceevnen, der tynger flere lande.

Andre lande har høje og vedvarende betalingsbalanceoverskud, hvilket afspejler en stærk konkurrenceevne, men ifølge Kommissionen også i en vis grad svag indenlandsk efterspørgsel.

Høje boligprisstigninger vurderes også at udgøre potentielle risici i enkelte lande.

Den danske landerapport

Vender vi blikket mod Danmark og den danske landerapport, konkluderer Kommissionen, at det overordnet går godt. Væksten ventes at ligge på ca. 2 pct. (2 pct. i 2018 og 1,9 pct. i 2019) i de kommende år, de offentlige finanser er overordnet sunde, beskæftigelsen høj, og konkurrenceevnen god.

Kommissionen vurderer dog også, at Danmark kun har gjort ”begrænsede fremskridt” med at følge op på anbefalingen fra 2017 om at øge konkurrencen i de dele af servicesektoren, der er rettet hjemmemarkedet. Kommissionen opfordrer i det lys Danmark til at gennemføre reformer, der styrker produktiviteten yderligere.

Kommissionen vurderer også, at der er risici for flaskehalse på arbejdsmarkedet, hvorfor regeringen bør øge arbejdsudbuddet.

Overordnet set vurderes Danmark at have opfyldt flere af de nationale 2020-mål, og Danmark roses eksplicit for at efterleve principperne i den sociale søjle. Det er nyt, at den sociale søjle indgår i Kommissionens landerapporter.

Regeringen tager landerapporten om Danmark til efterretning og ser løbende på, hvordan dansk økonomi kan styrkes.

Med de ord **vil jeg overlade ordet til Økonomi- og Indenrigsministeren**, som vil fortælle jer lidt mere om, hvordan det går herhjemme.

...

[Økonomi- og indenrigsministeren præsenterer konjunkturudsigterne samt Danmarks nationale reformprogram.]

Finanspolitikken og konvergensprogrammet

Danmarks konvergensprogram redegør for udsigterne for vækst, beskæftigelse og de offentlige finanser inden for den mellemfristede planlægningshorisont. Konvergensprogrammet vil som sædvanligt indeholde en opdateret mellemfristet fremskrivning baseret på nye økonomiske informationer og de politiske aftaler, der er gennemført siden den seneste mellemfristede fremskrivning i august 2017.

Økonomi- og Indenrigsministeriet og Finansministeriet arbejder stadig på programmet, og jeg kan derfor ikke redegøre for det konkrete indhold i dette samråd.

Aktuelt står dansk økonomi i et opsving med fremgang i beskæftigelsen og et tiltagende kapacitetspres på arbejdsmarkedet. Det er derfor vigtigt, at vi også i de kommende år sikrer, at finans- og strukturpolitikken samlet set dæmper kapacitetspresset på økonomien.

Vi har allerede gennemført reformer, der øger arbejdsudbuddet i de kommende år, men fremgangen i beskæftigelsen ven-

tes at være større både i år og næste år, hvorfor presset på arbejdsmarkedet vil stige. Nye tiltag vil kunne lette presset på arbejdsmarkedet og samtidig give langt flere mulighed for at komme i arbejde.

Regeringen tilrettelægger finanspolitikken efter en sigtelinje om et strukturelt underskud på 0,1 pct. af BNP i 2020 og et mål om balance på den strukturelle saldo i 2025

Konvergensprogrammet vil også redegøre for udviklingstendenserne på lang sigt efter den mellemfristede planlægningshorisont.

Afslutning

Konvergensprogrammet og det nationale reformprogram vil efter offentliggørelsen blive vurderet af Kommissionen. Kommissionens udkast til Rådets udtalelser om EU-landenes programmer og landeanbefalinger for 2018 ventes herefter præsenteret i maj. Det vil vi vende tilbage til på næste samråd i juni.